

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग (मदत व पुनर्वसन)

शासन निर्णय क्र.आव्यप्र- २०१९/प्र.क्र. १३१/आव्यप्र-१

मंत्रालय, मुंबई : ४०० ०३२.

दि. १०.६.२०१९

प्रस्तावना :

दुष्काळी परिस्थितीमुळे राज्यात होत असलेल्या आत्महत्या, त्यामुळे निर्माण होत असलेला जनक्षोभ आणि द्यावी लागणारी नुकसान भरपाई यासाठी मोठ्याप्रमाणावर शासनाचा खर्च होतो. पिण्यासाठी पाणी उपलब्ध करणे ही शासनाची मुख्य जबाबदारी असल्याने पाणी उपलब्ध असलेल्या ठिकाणावरून टंचाईग्रस्त भागातील लोकांना टंचाईच्या काळात टँकरद्वारे पाणी पुरवठा करावा लागतो.

राज्यात जलसंवर्धनासंदर्भात विविध उपाययोजना राबविण्यात येत आहेत. मात्र, भूगर्भातील पाण्याच्या पातळीत वाढ व्हावी, जलाशयातील पाणी साठ्यात वाढ व्हावी यासाठी पावासाचे पाणी उपलब्ध होणे आवश्यक आहे. आलेले ढग पाऊस न पडता निघून गेल्यास पाणी उपलब्ध होत नाही. त्यामुळे, पर्जन्यवाढीसाठी उपलब्ध तंत्रज्ञानाचा वापर करण्याची निकड विचारात घेऊन राज्य मंत्रीमंडळाच्या दिनांक २८.५.२०१९ रोजी झालेल्या बैठकीत सन २०१९ च्या पावसाळ्यात पर्जन्यवाढीसाठी उपाययोजना म्हणजेच कृत्रिम पावसाचा प्रयोग करण्यास मान्यता देण्यात आली आहे. राज्य मंत्रीमंडळाच्या मान्यतेस अनुसरून सदर प्रयोग करण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

राज्यास मागील काही वर्षांपासून भेडसावत असणारी दुष्काळी परिस्थिती आणि त्यामुळे निर्माण झालेली टंचाईची परिस्थिती विचारात घेऊन प्रस्तावनेत नमूद केल्याप्रमाणे राज्य मंत्रीमंडळाने दिलेल्या मान्यतेस अनुसरून सन २०१९ च्या पावसाळ्यात पर्जन्यवाढीसाठी उपाययोजना म्हणजेच कृत्रिम पावसाचा प्रयोग करण्यास आणि त्यासाठी होणा-या रु. ३०.०० कोटी (रुपये तीस कोटी फक्त) च्या खर्चास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

सन २०१९ च्या पावसाळ्यात पर्जन्यवाढीसाठी उपाययोजना म्हणजेच कृत्रिम पावसाचा प्रयोग करण्यात येईल. सदर प्रयोग कार्यादेश देण्यात आलेल्या दिनांकापासून तीन महिन्यांच्या किंवा भारतीय हवामान खात्याने मान्सून निघून गेल्याचे जाहिर केल्याच्या तारखेपर्यंत यापैकी जे उशीरा होईल. या कालावधीत करण्यात येईल.

विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद कार्यालयाच्या इमारतीवर रडार उभारण्यासाठी आवश्यक असलेल्या पायाभूत सोयी सन २०१५ च्या प्रयोगाच्या वेळी निर्माण करण्यात आल्या असल्याने कृत्रिम पावासाचा प्रयोगासाठी आवश्यक रडार आणि विमान औरंगाबाद येथे ठेवून सदर प्रयोग करण्यात येईल.

या कामी होणारा खर्च आपत्ती व्यवस्थापन प्रभागासाठी अनिवार्य शिर्षात उपलब्ध असलेल्या तरतूदीतून लेखाशिर्ष क्रमांक २२४५ २४९९ या संगणक सांकेतांकाखाली पुनर्विनियोजनाने निधी उपलब्ध करून करण्यात येईल.

हे आदेश वित्त विभागाच्या सहमतीने त्या विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ अनुक्रमे क्र.१८६/व्यय-९/२०१९, दि २०.५.२०१९ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहेत.

सदर आदेश महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्र २०१९०६१०१४४९४२४४१९ असा आहे. सदर आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(श्रीरंग घोलप)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २) वित्तीय सल्लागार व सह सचिव, आपत्ती व्यवस्थापन प्रभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ३) आव्यप्र-१, संग्रहार्थ